

Du Sol ej vet, att så ömt dem alla
 Du fostrar blott för att offer falla
 Åt döden, hvilken i lifvets spår,
 I evig skörd öfver jorden går!

Ack! visste Du, att hvart Du må skåda,
 En ständig kamp och förstöring råda,
 Att jorden endast en graf Dig ter,
 Som drager allt i sitt sköte ner;
 Ditt gyllne hår Du af sorg förödde
 Och skuggans stoft på Din hjessa strödde
 Och sjufallt mörker uppå Dig drog,⁴⁸
 Och jord och himmel en ände tog!

Och den dagen förströdde sig qvinnorna i lun-
 derne samt byggde sig löfhyddor, ty serlaregnet
 gick öfver landet.

V. Capitlet.

Innehåll: Menniskans magt och hennes skepnads dägelighet
 upphöjas. Dock är äfven hennes lif flyktigt och
 vanskligt samt hon, liksom det ringaste, under-
 kastad förgängelsen.

Men då regnet var öfverståndet samlade de sig
 åter öfverst på berget, såsom sedvänjon var.

Dagen sjunkit nedom Karmels toppar ⁴⁹
 Och sitt lugn kring nejden qvällen spred;
 Blott i dalen, ljumt och tyst, än droppar
 Sista skurn af serlaregnet ned. ⁵⁰

Hur lifvas allt! — Hvar bäck en bölja bär, ⁵¹
 Hvar törstig dal är åter vattnad vorden,
 Hvar bleknad lund ånyo grön sig klär
 Och i sin fågring strålar åter jorden; ⁵²

Men stolt, såsom en Fader till sin slägt,
 Såsom en Konung till sitt folk sig vänder,
 Se qvinnans son, i Majestätets drägt,
 Som sina blickar kring den jorden sänder.

Och hvart de vandra och hur långt de gå,
 Sin hyllning ger hon åt hans magt och ära,
 Dem högt förkunnar allt, som bor derpå,
 Och sjelfva djupen derom vittne bära.

Se fältet blommar till hans ögnalust
 Och fågelns stämma till hans fågnad ljuder,
 Och marken honom till ett arf sin must
 Och himmelen sin dagg derofvan ljuder;

Han trampar djerf det vreda hafvets rygg,
 Till bergens djup han malmens gång förföljer,
 Och öknens Konung sjelf, för honom skygg,
 Bland Jordans snår sig rytande fördöljer; ⁵³

Mer ljuft hans tal, än doft från Hermon, går; ⁵⁴
 Och mer än guld hans läppars visdom väger;
 Hans växt med blygsel höljer Zalmons Rår; ⁵⁵
 Och ej Dameseks ros hans fågring äger. ⁵⁶

Och öfver sig dock samma dom han har,
 Som hvar och en den ringaste hans broder;
 Han äfven kallar Vanskligheten Far
 Och till Förgängelsen han säger Moder.

Ja, förän nästa Sol från hvalfvet gått,
 Förän från Thabor hon förjagat dimman, ⁵⁷
 Har stunden kanske redan honom nått
 Och blomman vid hans fot dock ser den timman.

Och ej af ungdom, ej af sällhet rörd
 Sitt egg allt blindvis ödets lia pröfvar,
 — Den natt som sagt en Far: "Din bön är hörd,
 En son Dig föddes!" sjelf den späda röfvar;

— I väntan står en brudgum; allt är redt
 Af Mirrha doftar bruden, facklor tändas,⁵⁸
 Och fåget rör sig; se, då stannar det
 Och bröllopsångerne i gråt förvändas.

— Den ärfda tegen mannen har besått,
 Och axet mognat, men hans barn och maka
 Vid skörden honom sakna; han har gått
 Den väg, som ingen kommit än tillbaka.

— Och så, hur långt ett menskolif än var,
 Hur sent dess mål den ålderstigne hunnit,
 En rök, ett moln det endast varit har,
 Och som en skugga har det hän försvunnit.

Och snart begrafnings-ståten varder all,
 Och tåren torkar af den lejda gjuten,⁵⁹
 Och vandran går förbi Din grift så kall,
 Som klippan, hvaruti den blifvit bruten.

Och fridlyst är ej engång detta hus,
 Af tiden Sarkofagen sjelf blir fräten,⁶⁰
 Och dagens stråle leker på dess grus,
 Och, som den der ej fanns, Du är förgäten.

Så vardt nu af morgon och afton den första dagen.

VI. Capitlet.

Innehåll: Menniskolifvets förlopp visas ytterligare genom en Liknelse vid Jordan. Barndomen liknas vid Meroms sjö. Ungdomen vid Genesareths haf. Mandomen vid Jordans flod, som slutar i Dödens Haf.

Om morgonen, då qvinnorna tillhopa voro, satte Bilhah, Sallums dotter, dem en Liknelse före; men Hon var en af de visa qvinnor i Abel.⁶¹

Ur Österns portar solen blodig stiger,
 I tyst förbidan all Naturen tigger;
 Blott dundret doft kring Hermon går,
 Som molnbeklädd och dyster står.

Af himlens skyar kring dess topp,
 Af jordens spenar närd,
 Vid bergets fot, ur nattlig värld
 En källa springer opp.
 Hon späd ännu ej har ett namn,⁶²
 Och för sitt lopp ej ban, ej hamn.

Och obemärkt och tyst hon rinner
 Och snart sig tagen upp hon finner,
 Du lugna Merom, i Ditt sköt;
 Der strandens gröna skuggor hölja
 I vänlig skymning hennes hölja,
 Der ingen storm dess ro än bröt,
 Och flägten blott med silfvertunga
 Sin vaggång får i hvassen sjunga.

Men skumbetäckt bland fjellen brusa
 Ses, från den vaggan vuxen bort,
 Med gröna stränder, vågor ljusa,
 Den unga floden innan kort;

Och störtar, tänd af längtan, neder,
 Det fjerran, rika mål emot,
 Der Rinnereth i väntan breder
 Sin vida dal inför hans fot!⁶³

Hur högt hans blåa vatten hvälva,
 Hur stolt sin ban de vidga ut,
 Och djerft och gladt der skapa sjelfva
 Ett mäktigt haf åt sig till slut.

Der än vid flägers sus hans hölja
 Sig smyger öfver perlesand,
 Att ömt med kyss på kyssar hölja,
 Som brud, sin fagra, sälla strand.⁶⁴

Än klar, som spegeln, låter skåda
 De rena djupen af sin barm,⁶⁵
 Och jord och himmel se der båda
 Af sig en trogen bild, en varm.

Och än emot sig sjelf att rasa
 Utaf en il blott upprörd, går;⁶⁶
 Och höljer hvalfvets rynd med fasa
 Och klippans grund med bäfvan slår!

Men snart sin ungdoms tummelplats han byter,
 Med manlig håg, mot nya, högre kall
 Och med ett namn, ett redan frejdadt, bryter
 Som Jordan, ur dess rund sitt rika svall.

Och nu, med bragd på bragd, Du Starke drager,
 Du Jacobs väktare, Din kungastråt,⁶⁷
 Och krossar hållar, spränger fjellens lager,
 Hvars spillror sjelf Dig nödgas följa åt.⁶⁸

Och bergens strömmar störtande sig hasta,
 Och öknens källor skynda på sin väg,
 Att med sin hyllning sig för Segrarn kasta
 Och följa Förstens ibland bröder tåg.

Och hvart Han vandrar, honom lunder bida
 Och stolta städers tornbegrönta rand,
 Och oljobäckar flöda vid Hans sida⁶⁹
 Och balsam dryper på Hans rika strand.⁷⁰

Men af Sin makt Han dock förgäfves
 Och sina vågors tal förhäfves;
 Hans mål är Honom föresatt,
 Och närmre Han allt mer det hinner
 Och snart med mattad gång försvinner⁷¹
 Uti dess afgrunds hemska natt;⁷²

Hvars dimmor dag ej genomtränger,
 Der tystnan som dess gårdar stänger,⁷³
 Af minsta fågels ljud ej bräcks,
 Och der bland stränder, evigt kala
 Hans tunga våg, utur sin dvala
 Af flägtens ande aldrig väcks.⁷⁴

— Så Herren har uti Hans bana
 Den kloke låtit mening ana,
 Och tydning åt den vise gaf.
 Se menskolifvet! — Det ju skrider
 Igenom fröjder, hopp och strider,
 Som Jordan, hän till Dödens Haf.

Detta är nu Bilhah, Sallums dotters Liknelse.
 Och den fann behag inför Israëls döttrar, så att
 de lärde den åt sina barn, allt intill denna tid.

Vesteras blundel föllt sin pupurstrub,
 Natten listels sjömandagor ländor,
 Och sitt första ömma klagorub,
 Nättergalen, lyss! från bilden sänder.

Hand föder, o Sångare! vil i Din sperta
 Den lemande hängtan, den eviga smärta,
 Hvars makt Du förkunnar med smältande röst?
 De himna, Du spåde, du äfven Din bröst?

VII. Capitlet.

Innehåll: Då nu lifvet är kort och förgängeligt, klagas att det äfven är fullt af qual och vedermödor. Önskas att dess korta tid vore lustig och utan sorger. Nu är det så besvärligt, att fleste önska, att det än ytterligare blefve afkortadt.

Om aftonen, då dagen sval vardt och skuggörne begynte afvika, församlade sig qvinnorna åter endrägteliga till samspråk, med strängaspel och sånger.

Vesterns himmel fällt sin purpurskrud,
 Natten fästets stjernelampor tänder
 Och sitt första ömma klagoljud
 Näktergalen, lyss! från dalden sänder.

Hvad föder, o Sångare! väl i Ditt hjerta
 Den trånande längtan, den eviga smärta,
 Hvars makt Du förkunnar med smäktande röst?
 De hinna, Du späde, då äfven Ditt bröst?

O qvinna! — de sörjande tonerne svara —
 Vak upp till att höra, och allt skall förklara
 Och allt skall förkunna Dig plågor och strid.
 Häf upp Dina ögon; hvar finna de frid?

På fältet Dig möter den suckande vinden
 Och blomman med nattliga tårar på kinden;
 Vid stranden af hafvet, dess klagande våg;
 På fästet de sargade skyarnes tåg.

Så lidandets språk öfver allt ju sig höjer;
 Sänd blicken hur långt, och blott qual Du der röjer,
 Slut honom innom Dig, och likaså arm,
 Du röjer det än i Din klappande barm.

Hvad är då väl lifvet, med dagar, som föda
 En växande oro och amma upp möda,
 Med fröjder, som flykta lik dimmor — med hopp,
 Som, skyar i torkan, förgäfves gå opp? ⁷⁵

— Ett löf, som för höstliga vindarne skälfver,
 Vid Akko ett flarn, som i bränningen hvälfver, ⁷⁶
 Kring Ascalons slätter ett irrande rop
 Ur molnen af tranornes flyktande hop! ⁷⁷

Men Du, som åt människan vägt hennes tider,
 Som satte en gräns, öfver den hon ej skrider,
 Du Herre, som talt hennes månaders tal,
 Hvi talde Du dem då ej rena från qual?

Som vattnen i öknen, de snabbt ju förrinna,
 Snart skuggans och domningens land skall hon hinna, ⁷⁸
 Der bröstet ej mera för njutningen slår,
 Der källan förtorkar till sällhetens tår.

Så blicka då bort, att i frid hon af lifvet ⁷⁹
 Må tömma det mått, som åt Henne blef gifvet,
 Och sluta dess Sabbath och mått af dess fröjd,
 Bege sig till tystnadens boningar nöjd.

Nu tynger Din hand öfver henne; Du jagar
 Med sorger, som pilar, allt jemt hennes dagar,
 Till dess hennes själ in i döden är trött,
 Tills slafvens och konungens önskan sig mött;

En önskan, att snarligen hädan få vandra,
 Och gisseln den ena och spiran den andra
 Förbyta, och allt hvad som lifvet än gaf,
 Mot lugnet och ron i sin ensliga graf.

Och vardt af morgon och afton den andra dagen.

VIII. Capitlet.

Innehåll: Simeath, Eliasaphs dotter, visar att om människans lif är fullt af vedermöda, så är dock qvinnans besvärligare än mannens, i thy att hon i tysthet och utan klagan mycket lida måste.

Då nu qvinnorna åter om morgonen samlade voro, talade inför dem Simeath, Eliasaphs dotter, Jethers hustru, en af de Belials mäns.

Det ljusnar ren kring Basans dystra topp; ⁸⁰
 Ifrån sitt läger springer skuggan opp,
 Sin dunkla mantel kring sig kastar
 Och skyndsamt bort från dalen hastar. ⁸¹

Men slätt och kulle är betäckt
 Af blomstrens folk i högtidsdrägt,
 Som helsa strålen från det höga;
 Och daggens perla, mild och klar
 — Det enda språk, som blomman har —
 Mot honom ler ur hennes öga.

När han med qvällen hädan går,
 Vid vännens flykt igen en tår
 Uppå den spädas kind sig röjer;
 — Den förra, knappast född, vardt all;
 Men denna sväller tung och kall
 Och natten om den dröjer.

Så qvinnan ock har på sin lott
 Af lifvets håfvor tåren blott;
 Den föds af fröjd, den föds af smärta.
 Men fröjdens skymtar och förgår,
 Och den allena återstår,
 Som ammas af ett krossadt hjerta.

Ack, blott de tysta tårar — hvem,
 Hvem räknar under slöjan, dem
 En make väckt, som hon ej väljer,
 Men lydaskall utaf den brud,
 Den oåtspord, en Faders bud,
 En Broders, blindt åt honom säljer. ⁸²

Hur rik mot hennes, mannens verld!
 Han vidgar sjelf den med sitt svärd,
 Han fyller den med hopp och drömmar,
 Lik vandraren i öknens sand,
 Hvars blick sig trollar der ett land
 Med lunders sus och svala strömmar. ⁸³

Hans lif då likne Jordans tåg,
 Men hennes är blott Kidrons våg,
 Som hölj'd af bergens skuggor rinner, ⁸⁴
 Och vid den sorgsna banans slut,
 I Dödens haf — men ej förut,
 Den stolta flodens bölja hinner.

Han stupar glad i segrens famn,
 Och ger sin son sitt hjeltenamn,
 Sin bragd åt häfden att berömmas;

Hon någonsång blott ledes fram,
 För Juda folk ett offerlam,
 Att värlöst blöda och förglömmas.

Men kvinnorna vordo mäktade bedröfvade i sitt sinne.

IX. Capitlet.

Innehåll: Till styrko häraf, och såsom förebild af Qvinnans öde anföres Jephthas dotters bedröfliga ändalyckt, som Israëls döttrar i den natten särdeles begråta.

När nu aftonen ingången var, församlade de sig kring Abigail, den Gileaditiskon, att hon skulle förtälja dem granneliga, huru det med Jephthas dotter, Domarens i Israël, skedt var.

Men Abigail var till hög ålder kommen, så att hennes ögon skumma voro.

Från hafvet fläkten tyst sin svalka bär; ⁸⁵
 Uppöfver öknens långsamt månen stiger
 Och än en höjd med silfverdok beklär,
 Och än en dal vid nattens skymning viger. ⁸⁶

Kunnen **J** ett skimmer röja,
 Något, som sig tyckes höja
 Fjerran öfver kullen der?
 — Om, der berget ned sig sänker,
 Något hvitt ur dunklet blänker,
 Ramoths torn och mur det är. ⁸⁷

Der, när Ammons hand förtryckte
 Herrans folk och till sig ryckte
 Jacobs arfvedel och stad, ⁸⁸
 Fädrens Gud åt de förskräckte
 En förlossare uppväckte,
 Jephtha, son af Gilead.

Der Hans dotters barndom grydde;
 Innom dessa ängder flydde
 Jungfruns dag så ljust och lätt,
 Som bland pahbetäckta kullar
 Risens silfverbölja rullar
 Hädan på Israëls slätt. ⁸⁹

Dit, på höjden, hjelten hunnit,
 Sedan Han sin seger vunnit,
 Då han Dottren varse blef
 Festligt till sitt möte dragen,
 Der, af sorg och fasa slagen,
 Fadren sina kläder ref.

Här uppå de samma höjder,
 Der Hon lifvets drömda fröjder
 Sen begret i vänners rund; ⁹⁰
 Under samma ekar väljas ⁹¹
 Låt vår plats och här förtäljas
 Sagan af de Gamlas mund.

Än en gång med blommor höljas,
 Än en gång med gråt besköljas,
 Må det altar, der Hon blödt.
 — Snart ej mera någon finnes,
 Hvilken Hennes öde minnes;
 Hennes namn ju redan dödt. ⁹²

Ack! den tår, som der vi fälle,
 Ej allena Henne gälle,
 Oss den ock begråta må!

— Fast bland obemärkta öden
Många än mot offer-döden,
Såsom Hon, men långsamt gå!

Då nu qvinnorna förnummit om Jephthas dotters
ändalyckt, sörjde de svårliga, slogo sig för bröstet,
sjöngo klagosången, som till dem kommen var,
och jemrade sig hela den natten: Ack, vår Sy-
ster! Ack, att det med Dig så gånget är!

Och vardt af morgon och afton den tredje dagen.

X. Capitlet.

Innehåll: Thamar, Asareels dotter, tröstar qvinnorna med
löftet att, till vedergällning, Hjelten, som utlofvas,
af dem födas skulle. Hans rike och härlighet be-
prisas.

På den fjerde dagen när Solen uppgången var,
uppväckte Gud Thamar, Asareels dotter, Ethams
sons, Jabes sons, en af de Förstar i Israël, att
Hon qvinnorna trösta skulle, och Hennes röst hör-
des ibland dem; men Hon talade denna visones ord.